

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégeiold-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A felirati vita tanulságai.

Irta dr Bognár Oszkár.

Most már ismerjük a felirati vita anyagát; áttekintést nyerhetünk fölötte. Magas színvonalu, mélyreható víva folyt a képviselőházban a királyi trónbeszédre adandó felirat fölött, melyen az ellenzék szónokai ugyancsak kitüntették magukat. — Igen nagy horderejű kérdéseket vet fel a trónbeszéd, de a felirati vita alkalmával ezeket nagyrészt csak érintették és főleg a választási visszaélésekkel foglalkoztak, melynek kapcsán rámutattak arra, hogy a választói reform immár hálaszthatlan, a vita végén pedig a Tisza István által a vitába dobott nemzetiégi kérdést tárgyalták. A többi kérdést a vita alkalmával csak érintették. Nagy tanulságokat vonhatunk le ezen aránylag rövid ideig tartó vitából.

A választási visszaélések tárgyalása alkalmával a munkapárt ugyancsak szisztegetett, de volt is oka, mert bizony furcsa, szinte hihetetlen dolgok kerültek felszínre. Szegény 1899: XV. t.-c., nincs biz ennek egyetlen szakasza, amelyet a legutóbbi választások alatt ki ne végeztek volna.

Kétségtelenül a legszomorubb és az államszervezet züllésének a legbiztosabb jele a közigazgatás kerteskedése. Itt azután az állami tisztviselők minden kategóriája „dolgozott”. Egy kis képet alkotandó, szemeljünk ki egy vármegyét, mely a választások alatt e tekintetben oly sokat beszéltet magáról, mondjuk Trencsén megyét pl. és nézzük, vajon hogy viselkedett itt a hivatalos apparátus. Itt odáig mentek, hogy törvényszéki bírák, kiknek a törvény még azt is eltiltja, hogy politikai gyűléseken részt vehessenek, politikai gyűlések rendezésénél, összehívásánál közreműködtek. Az egyik törvényszéki bírót pláne az igazságügyminiszter, annak dacára, hogy feljelentés folytán fegyelmi eljárás alatt állt éppen ezen ok miatt, előléptette. A presszionak ezerféle változata nyilatkozott meg. Az érsekújvári állomásfőnök már nem presszionált. Oh ő nem, ilyet nem tesz! Csak azt cselekedte, hogy mikor az érsekújvári állomás tisztviselői és alkalmazottai szavaztak, a bizottságban helyet foglalt és csak azt jegyezte fel, hogy ki kire szavaz.

A pálna azonban mégis a választási elnököket illeti. Rájuk hárult az a mindenestre nem könnyű feladat, hogy a munkapárti jelöltet

többségre segítsék még akkor is, ha az ellenzék többsége nyilvánvaló. Itt vezet a csacai választási elnök. Ez a kitűnő férfiú az ellenzék táborát a szavazóhelytől két kilométerre tüzte ki, innen azután visszaküldte a szavazókat négyszer-ötször is, úgy, hogy holtfáradtan sokan ott hagyták a szavazást.

A privégei választási elnök humorizált. Egy hétig lehetne a vice-lapokat anyaggal ellátni azon nevetéses ürügyekkel, melyek alatt szavazatokat visszautasított. Szabó Alajos asztalos háza után háztulajdonosnak volt beírva. Visszautasította, mert asztalosnak nevezte magát. Egy Fabig nevű tót nevét Fabiknak, egy másik tótosan Bonikot Bonyiknak ejtette ki. Vissza velük, kiált a bőszi elnök. Skrpek József Josef Skrpeknek mondotta magát. Szavazatát nem fogadta el. Stb., stb.

... Így folyt azok a választások az egész országban, melyeket a király „népeinek sorsa fölött gondosan őrködő atyai szívének oly megnyugvásául szemlél”...

Ezek a Khuen-féle „erkölcsnemesítő” választások. Hát hiszen vannak körök, ahol az erény bűn és a bűn erény, de ezek lakat alatt ülnek és az erkölcsnemesítés illetén kivitelét törvényeink tudtommal fog-

Abd-El-Kader.

Irta! Ady Endre.

Büszke névre hallgatott a szegény, szép fiú: Abd-El-Kadernek hívták. S Párisba kellett jönnie a nagypapjával, egy vén arab gazemberrel. Marokkóiak, berberek, tunisziak, szudániak jöttek együtt. Francia vállalkozók szedték össze a tarka, piszkos néhány sátoralja népet. S hozták valamennyit a nyári Páris gaudiumára Abd-El-Kaderrel és nagypapjával. Szép, bolondos falut rögtönöztek számukra s ők esténként ott mutogatták magukat.

Még a négeres szudániak is szépek voltak a csapatban. Szépek a sovány fogatlan asszonyok is. Deliek az öreg, ravaszarcu férfiak. Egyforma nagy, tüzes, ragyogó a szeme mindnek. De a felnőtte már egy szálig romlott. Ha nem is járt mind Európában. Városbeliek voltak már s északi Afrikában bűnösök a városok. Egyszerű lelkük poklosságot kapott a mi híres civilizációntól.

Csak a gyermekek voltak még fehérlelkűek. És a nagyokból Abd-El-Kader, pedig ő már tizenhat esztendő múlt. Csufolták is, mert félénk volt, mint egy ostoba

leány. S Abd-El-Kader a gyerekekkel szeretett játszani. Ő a gyerekek, ilyen pompás, kis isteni hadat még nem látott Páris. Ilyen boldog, édes nevetéseket sohse hallott. Az ő tréfáik, csodálkozásai, az ő kandságuk. Ilyen kedveset, különöset, szépet csak a mesékben olvastunk.

De nyolc-tíz nap múlva ime a gyerekeket is megrontotta Páris. Az öregek szóval és veréssel oktatták őket. Hogy ravaszkodjanak, ha jönnek a „mosszió”-k, a „madám”-ok. Csalják be őket a bazarokba s hogy kérjenek pénzt.

Csak Abd-El-Kaderen nem fogott a lecke. Nagypapja — a vén gazember — verésre verte már. Képes kártyákat kellett árulnia s dacosan, némán járkált. Nem kínálta senkinek a kártyáját. Megvetett minket, ostoba fehéreket, akik esténként az ő látásukra esődültek. Gyűlölettel nézett reánk, amikor a pénzünket elvette. Különösen az asszonyokra, a lengő, könnyű, nyári ruhásokra és parfümösökre.

Pedig az asszonyok egyszerre rácsaptak Abd-El-Kaderre. Egy estétől fogva nem volt nyugodalma. Hiába akart elbujni a tömegben. Az asszonyok a nyomában voltak. Sugdostak, nevettek s úgy néztek a fiura,

hogy az reszketett. Abd-El-Kader divatba jött, a szegény kis Abd-El-Kader. Pedig nem is volt kicsi. Tizenhat esztendővel egy barna, gyönyörű Herkules S mégis ő volt talán az egyetlen gyermek már itt. Remegőbb, tisztább és könnyebben síró, mint a legapróbbak a fajtájából. És ezután már nem kellett ügyeskednie Abd-El-Kadernek. Elkapták a képes kártyáit s Abd-El-Kader nagypapja, a vén gazember, tapsolva örült esténként.

Egy este kiszöktették Abd-El-Kadert. Késő éjszaka egy kocsi hozta vissza. Már akkor nagy volt az aggodalom a sátra alatt. S jött Abd-El-Kader s arcán a barnabőrű ember szörnyű sápadtsága. Egy kicsit tántorgott. Nagy szeméi mintha megnőttek volna s majdnem világitottak. Hajhózott, tapsolt, ugrált. De egyszerre elkezdett írni.

Abd-El-Kader nagypapja jajgatott és toperzékolt. Mutatja a kezével, hogy megfojtja Abd-El-Kadert. Aztán torka szakadtából magyarázott az ő nyelvükön valamit. Abd-El-Kader sirva bevallotta, hogy igaz, amit a nagypapja mond. Valami jeges-forró boszorkányos italt ivott. Két asszonnal volt s azok küldenek valamit a nagypapjának. Azt mondták, hogy ez pénz. S Abd-El-Kader

Óvakodjunk a molyoktól!

Köszhasznú intézmény VÉGH GYULA szücsmester molykár ellen védő, biztosító és raktározó intézete
FŐ-UTCA 42. SZ., az udvarban.
Férfi- és női, városi bundák, uti bundák, szőnyegek, galériók, karmantyuk MEGÓVÁST bevésett szigorú, szolid árak mellett eszközi. Tisztelettel:

Végh Gyula.

házzal, börtönrel sujtják. Ne csodálkozzunk azon, ha a külföldi ezt olvassa és bennünket a Balkán államok közé soroz. Micsoda személy és vagyonbiztonság lehet abban az országban, ahol a közigazgatás legfőbb gondja, hogy ki kire adja szavazatát.

Az ily uton aratott győzelmet merészeli Tisza István fényes győzelemnek nevezni. Büszkén veté oda a nemzetiségieknek, hogyha a munkapárt nem így járt volna el, akkor „Balekek” lettek volna. Oda jutottunk tehát, hogy balekságnak nevezik azt, ha a kormány a garanciális, a polgári jogokat biztosító törvényeket betartja!... Ismét kísért a november 18-iki egyszeri, csak egyszeri törvénysértés” réme.

Tisza István a nemzetiségi kérdés taglalásánál igazán valódi műveltségében mutatkozott. Ha jellemezni akarnám ezt a politikust egy szóval, legtalálhatóbb reá, hogy minden ambíciója, hiusága, becsvágya abban összpontosul, hogy ő — imponáljon, mentül több ember féljen és reszkessen előtte.

A nemzetiségi kérdésben is régi receptjét: az elseprés, letiprás, megsemmisítés politikáját veszi elő. Ez az a politika, amelyet a bécsiek oly örömmel akarnak a magyarok ellen is alkalmazni, az ugynevezett „erős kéz” politikáját, — amelyre azonban éppen Tisza Istvánnal szembe oly csattanósan felelt a nemzet — az erős lab politikájával.

Éppen Tisza István az, aki a koalíció nemzetiségi-politikáját a tyukszemrehágás politikájának nevezte, de el lehet mondani, hogyha valamihez balkézrel nyúlt Tisza István, akkor a nemzetiségi kérdés az. Az ő szokott gógós és dölyfös modorában először megfenyegeti, lekicsinyli a nemzetiségeket, különös örömet fejezi ki a fölött, hogy —

bár nem törvényes eszközökkel (persze, hogy balekok ne legyünk), de sikerült őket összetörni. Egy ilyen kényes kérdés megoldásánál, aminő a nemzeti kérdés, ahol a szív minden finomságára, a gyöngédség minden eszközére, a körültekintő tapintatosság összes fegyvereire van szükség. — ott ő legelső sorban a büntető törvény szigorítását tartja első feladatnak — a nemzetiségekkel szemben.

Hű a régi a Tiszához, aki ellenfeleit nem meggyőzi, de összetörni, agyongázolni törekszik.

Tisza szerint a politikában csak két akciónak van sikere: az egyik az, hogy az ellenfelet magamhoz vonom, magamhoz édesgetem szép szóval és, ha ez nem sikerül, jönnie kell a másiknak, — az ellenfél teljes megsemmisítésének, összezuzásának.

Hát azt hiszem, egy percig sem bizik abban, hogy az ő szírén hangjára eljön az általa annyira óhajtott moment psychologique, amikor megnyílnak a szívek, magyarok és románok közt minden ellentét elsimul. Marad tehát csak a másik: a leverés, a letiprás politikája.

És ez az a pont, ahol Tisza nemzetiségi politikája hajótörést szenved, sőt mondhatni tragikomikussá lesz. Mert ilyen hangon beszélhet egy Vilmos császár, egy német imperator, kinek parancsszáva 2 és fél millió szurony mozdul meg, ilyen hangon harsoghat a német császár a maroknyi lengyelrel szemben, — de nem Magyarország nemzetiségeivel szemben. Nagyon rossz példa, ha a német — lengyelüldözésére vagy a magyarok romániai üldözésére mutat. Ezek egy csöpet képeznek a tengerben, míg nálunk, — valljuk be — a magyarság csak 52 százalék a nemzetiségekkel szemben.

Nálunk elseprésről, eltiprásról beszélni oktalanság, de nevetséges is.

De meg azután mivel akarja Tisza a nemzetiségieket elseperni? Oda ököl is szükséges! Honnan az erőnek ilyen erős tudata, honnan a nagy bizalom? Eddig mindig úgy tudtuk, hogy a nemzet gyöngeségét mindig Tisza hangoztatta első sorban és minden nemzeti követelést azzal ellenezett, hogy gyöngék vagyunk annak kivivására. Folyton nemzetünk erőtlenségét emlegette.

Hol venne karhatalmat az eltipráshoz? Hiszen a nemzeti küzdelem idején a magyar hadseregnek hevesebb ellenzője Tiszánál nem volt. Vagy talán az osztrák hadsereget akarja kaptunk, de többször már egyszer belőle. 48-ban már „segített” egyszer az osztrák hadsereg a nemzetiségek ellen, de akkor úgy fordult a dolog, hogy a fellázadt nemzetiségek ellen beküldött osztrák katonaság — a magyarság ellen fordult!

Nem ez a nemzetiségi kérdés megoldása. Legelső sorban érezniük kell a nemzetiségieknek, hogy Magyarországon odahaza vannak, hogy a közigazgatás nem ellensége. Mert ma az. Éreznie kell, hogy itt anyágilag jólétet találhat. Mert ma nem talál. Éreznie kell, hogy politikai jogok terén egyenrangú. Mert ma nem az.

Mennyivel magasabb, eszményibb és célirányosabb a függetlenségi párt nemzetiségi politikája. E szerint első sorban az önálló vámtérület létesítésével jövedelemhez kell a népet egyformán juttatni, a politikai jogok terén pedig a legszélesebb körű választói jogot követeli. Ez az irány biztosítani fogja, hogy a nacionalista pártok el fogynak tűnni és a nemzetiségiek a

egy bankót keresett elő, vidámitó papiros-pénzt. S Abd-El Kader nagyapja megölelte és lefektette Abd-El-Kadert.

Most már még szomorubb lett Abd-El-Kader. Minden este reszketett, hogy vajjon eljönnek-e az asszonyok. Félt fölük és sirt volna, ha nem jönnek. Hogy nevettek, hogy simogatták őt. S milyen szönyeges, puha, illatos volt a szoba, ahová vitték. Miért nem vittek el más valakit? A kis Szadát, aki öt éves és olyan kedves kis ördög. Vagy Azizot, aki olyan bátran lovagol a csacsikon. Vagy Abdalaht, aki a legokosabb fiú. Vagy Keiront, az édes kis leányt. Vagy Aishát, vagy akárkit a gyermekek közül.

De most már álmái jöttek Abd-El-Kadernek. Sorra álmódott a leányokról, akik Afrikában maradtak. S kíváncsian, szomjasan nézte azokat a leányokat, akik a csapatban voltak. Egyszerre érezte, hogy ezek a szebbek. Az ő vérei ezek a lusta, barna leányok. Szebbek a fehér asszonyoknál.

És megint elvesztett Abd-El-Kader, de most már napok teltek el, mire megkerült. Rendőrök lelték meg az utcán. Keveset beszélt franciául, a járőrök nem értették meg. Szégyenkezett, mert furesa figura volt. Kiöltöztetve, frakkban, fényes cipőben. Bágyadtan, szégyenkezve s végtelen szomorúsággal ödögött az utcán. Mikor elfáradt, leült és hangosan sirt.

Ekkor lelték meg a rendőrök s vitték az ő párisi falujába. Mert tudták már akkor, hogy Abd-El-Kader elveszett. Keresték s Abd-El-Kader nagyapja, a vén gazember, átkozódott s jajgatott napok óta a sátrában. Nem akart fölkelni se, ő meghal, ha Abd-El-Kader elő nem kerül.

De előkerült Abd-El-Kader s megint pénzt hozott. Szegény Abd-El-Kader, szegény, bus kiesi lelkű gyermek. Kötődtek vele és Abd-El-Kader most már igazán hallgatott. Nagyon szomorú volt, sirt és hallgatott most már mindig. A gyermekek közé nem vegyült Abd-El-Kader. Aludni nem tudott s nem mert a fajtájabeli leányokra gondolni. Mert ő méltatlan hozzájuk. Kis együgyű, barbár lelke rettenetesen szenvedett. Számot nem igen tudott adni gondolatairól. De abban már megállapodott, hogy vele gyalázatosság történt. Ő méltatlan most már arra, hogy gyermekekkel játszhassék. Nem szabad neki hazamenni, vissza az országba.

Hiába becézte Abd-El-Kadert nagyapja, a vén gazember. És nagy volt a félelem a sátrak alatt. Sugdostak, hogy megbüvölték Abd-El-Kadert. Hogy Abd-El-Kader maga

sem tudja, merre járt. Kik vitték el s hogy került az utcára. S Abd-El-Kader nem akart beszélni, talán megtiltották neki. Csak a legromlottabbak vigyorogtak gonoszul Abd-El-Kader felé. S Abd-El-Kader, aki olyan szelíd gyermekként érkezett Párisba, most ölni szeretett volna.

És a nyár mulni kezdett s készülődött a csapat. Abd-El-Kader egyre ingerültebben várt. Ugy, ahogy otthon, az ő forró hazájában az elikkadt s rossz indulatu bestiák várnak.

S talán éppen az utolsó estén történt az a szörnyű riadalom. Eljött az, akit a szegény, meggyalázott, megzavarodott Abd-El-Kader várt. Az ideges kacagásáról ismerte meg messze a tömegben. Abd-El-Kader keresztültörte magát a tömegen. Egy pillanat volt, egy rémes pillanat. Egy pompás, divatos párisi asszony jajgatott véres, összetépett arccal. Abd-El-Kader olyan volt, mint a rémeselek elevenült alakja. Marcangoló fogain, arcán, ruháján az asszony vére. És táncolt Abd-El-Kader. Négyen-ötten alig bírták lefogni a szegény, táncoló Abd-El-Kadert. A szegény megzavarodott gyermeket...

A „DEBRECEN” hirdetéseit el kell olvasni, mert mindig talál az olvasó benne valamit, amit hasznára fordíthat.

hazafias pártokhoz, félretéve mindenféle nemzetiségi alapot — fognak csatlakozni.

Az eltiprás politikája ezt soha nem fogja eredményezni.

A nyári szünet A *nemzeti munka* jelszónak gyönyörű, de mikor úgy megy föl felé a hőmérő, akár a bécsi katonai követelések, s míg a pompás parlamenti palota jól szellőzte ett folyosóin is tikkad az ember, — akkor legjobb lenne lemondani minden nemzeti munkáról és menni haza, nyaralni. Már pedig arra egyhamar nincs kilátás. A felirati vitában az ellenzék ugyan csak kibeszéli magát, nem akarja egyszerűen elnyelni azt a sok jogos panaszt, ami a választások mián a lelkében összegyülekezett. Aztán itt van az indennitás, az ujoncjavaslat, a kereskedelmi szerződés; no meg az ötszázhatvan milliós kölcsön dolga sem lehet egész simán, s így — ha esoda nem történik, — augusztus vége előtt aligha készül el a Ház a letárgyalásra váró anyaggal. Szeptemberre viszont már új javaslatok készülnek, a bankszabadalom, az annexió, a dalmát vasutak, főként pedig az új költségvetés várja a parlamenti elintézését, sőt a delegáció is alaposan esedékes. Egyszóval baj van a nyári szünettel. Könnyen megtörténhetik, hogy vagy egészen elmarad, vagy csak nyulfarknyi lesz, ha ugyan a rekkenő hőség a másik, optimista fölfogást nem segíti győzelemre. Szóval az új honatyák most kezdik belátni, hogy a dicsőség bajjal jár. Nem, ilyen melegben még a Dreadnoughtokat sem szívesen szavazza meg az ember, már pedig azzal csak úgy kedvében járhat Bécsnek — ami egy munkapártira nézve legkedvesebb dolog...

A miniszterelnök utazása. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délután öt órakor Ischlbe utazik. Utazását csak siettetette a horvát bán lemondása, mert a jövő hétről elhelyeződött erre a hétre. A bán lemondásán túl a miniszterelnök több ügyben előterjesztést tesz a Felsőháznak. Hír szerint döntöttek a fumei kormányzói állás és döntöttek a király személye körüli miniszterség és döntöttek a nagyváradi püspöki szék betöltése tárgyában. Hír szerint a fumei kormányzóságot Wickenburg grófnak, a felső személye körüli miniszterséget Rosner Ervin bárónak, a nagyváradi püspökséget Széchenyi gróf győri püspöknek szánták.

KHUEEN marakodik

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 21.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök beszédére készül a kormánypárt, s ezért teljes számban gyűlt össze. A folyosókon ezt várják a képviselők.

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét

Elnök bemutatja a Kuria átiratát az újabb petíciókról. Jelenti, hogy a III. és IV. bíráló bizottságok megalakultak.

**Az alelnökök
fizetése.**

Bujanovich Gyula előadó a gazdasági bizottság jelentését terjeszti elő az alelnökök fizetésére vonatkozólag.

Elnök: Annak idején napirendre fog tüzetni! Következik a felirati vita.

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A formalitások elintézése után

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök áll fel szólásra. Beszéde kezdetén Apponyi Albert gróffal poémizál és azon vádjára, hogy őket nem a nemzeti akarat juttatta be a Házba kijelenti, hogy ez a nemzet lelki ismeretének ébredése volt, mely ezt a többséget megteremtette. (Eljenzés jobbfelől.) Joggal hivatkozhatik tehát a nemzetre, amikor politikája helyességét hirdeti. A mult országgyűlés feloszlása indennitás nélkül nem volt törvénytelen, mert ő kért indennitást, de azt még a bizottsághoz nem utasította a Ház, tehát belátta, hogy avval a Házal nem lehet boldogulni. A munkapárt nem mondott le a nemzet jogairól, mert 67-es alapon áll, mely alapon a nemzet jogai biztosítva vannak. A mult többség sokkal több jogról mondott le. (Zaj.) A munkapárt sohasem ígért olyat, amit meg ne tartott volna. Mikor a régi szabadelvű párt elvesztette a többséget, félreállt és nem zavarta az új többséget munkájában. A bírálókat a nemzetre bizta és amint a példa mutatja, a nemzet ítélete lesújtó volt a függetlenségi pártra nézve. A munkapárt keletkezésének a király és a nemzet közti egyetértés volt az alapja. Batthyány Tivadar gróf beszédére tér át és azon vádra, hogy mért nem oszlatta fel a mult országgyűlést azonnal, amint az indennitást megtagadta, kijelenti, hogy abban a zavaros helyzetben nem akarta az országot viszontagságoknak kiténni. A Házat azért oszlatta fel, mert a nemzet ítéletére akart apellálni, ami sohasem lehet törvénytelen. Ezért a tényért nyugodtan vállalja a felelősséget. A felirati vita előtt jobban szeretete volna a sürgős államszükségletek letárgyalását, de most hogy vége van a vitának, nem bánta volna, ha tovább is eltart, mert egy ilyen vita nagyban hozzájárul az eszmék tisztázásához. Hibáztatja az ellenzék, hogy a trónbeszédből több követelés hiányzik. Ez szándékosan történt, mert a kormány nem tartotta szükségesnek az összes követelések felsorolását. Számos kérdés foglaltatik a munkapárt programjában, ami nincs a trónbeszédben. Például a postások, állami tisztviselők stb. fizetésrendezése, amire szintén szó fog kerülni. Áttér ezután a bankkérdésre, mely tulajdonképpen nincsen. Esztelen cél az, hogy rendezni kell a hitelviszonyokat. Most még rá van az ország utalva a külföldi pénzre, a külföldi segítségre. Majd ha pénzügyi helyzetünk oly erős lesz, hogy külföldi tőkére nem leszünk ráutalva, akkor kerülhet a sor a bankkérdésre. Ezután hosszasan időzik az iparfejlesztés kérdésénél és kijelenti, hogy az iparfejlesztést nem szubvenciókkal kell erősíteni. Tagadja, hogy a sajtót megvásárolta volna, mert az most is úgy áll anyagilag, mint a koalíció idején.

Áttér ezután a Bosznia-Hercegovina annexiójának kérdésére, melyről a trónbeszéd nem tesz említést. Erről a kérdésről már a mult kormány készített egy törvényjavaslatot, amit teljes egészében a Ház elé fog terjeszteni. Az ország gazdasági fejlődését mindig szem előtt fogja tartani, de hogy miképpen, arról most még nem nyilatkozik. A hadügyi kérdés rendezése is fontos kérdés, mert egy ország erejét a hadserege adja meg.

A választójog kérdésében az a véleménye, hogy ő nem félti az országot az általános választói jogtól. Azonban annak megvalósítását nem kell indokolatlanul erőltetni. A választói jog kérdését nem fogja külön-bözzel jelzőkkel komplikálni, amelyek a lényegre ugysem bírnak befolyással, de annyit kijelenthet, hogy a választói jogot hosszú időre, megnyugtatóan fogja elintézni.

Ezután áttér a választási visszaélésekre és kijelenti, hogy azok elbírálására a Ház nem illetékes, mert a maga-alkotta törvények szerint a visszaéléseket a Kuria van hivatva elbírálni. Azzal vádolják a kormányt, hogy a közigazgatást választási célokra használta fel. Kérdezi, vajjon a koalíció a közgazgatási szolgálat érdekében cserélte ki annakidején a főispánokat. (Derűtség.) A munkapárti főispánok is támogatták a kormányt, de nem mentek túl a törvényszabta határon. A nemzet pedig lelkesedéssel sorakozott a munkapárt mellé.

A kisebbség ne feszegesse tovább a választási visszaéléseket, hanem ismerje be, hogy a nemzet nem akarja — legalább egyelőre — az ő elveik megvalósítását. A nemzet szimpáthiája már akkor megnyilatkozott a munkapárt mellett, amikor öten vállalkoztak arra, hogy az országot a zavaros helyzetből kivezessék. Még akkor programjuk sem volt, sőt a terhek felemelését is ki látásba helyezték és a nemzet mégis megajándékozta a bizalmával. (Eljenzés és taps jobbról.)

A vallás felkezeleti békét hirdeti és kijelenti, hogy az 1848 XX. t.-c. végrehajtását magára nézve kötelezőnek ismeri el. Tisza István grófnak a nemzetiségi kérdésről mondott beszédét örömmel hallgatta és teljes mértékben hozzájárul Tisza fejtegetéséhez. Véleménye szerint ez a kérdés, éppoly, mint a Balkán-kérdés olyan stádiumban van, hogy rövidesen rendezni kell. Szívesen fogad minden közeledést ami nemzeti-ségi részről történik, mert az ország állami erejének növelésére minden erőt fel kell használnunk.

A kormány békét akar minden téren, de ha kihívják a harcra, nem fog kitérni. Pártjok mindent megtesz az ország érdekeinek megóvására és a korona fényének emelésére, mert a korona fényessége a nemzet dicsősége is. (Óriási éljenzés és taps.)

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után Láng Lajos élt zárószavával. Polemizált az ellenzéki pártokkal, kritizálta azok felirati javaslatait s a munkapárt javaslatát ajánlotta elfogadásra.

Gróf Apponyi Albert beszélt ezután. Védelmére kelt a koalíciónak. Polemizált Tisza beszédével. Foglalkozott a választások eredményével s azzal fejezte be beszédét, hogy a ma dicsősége a munkapárté, de a jövő diadalma a függetlenségi eszméé. Az ülés háromnegyed 3 órakor véget ért.

Csillag Arthur

modern papíráruháza, könyv-,
zenemű és írószer kereskedése

megnyilt

:: a Városháza épületében ::

A reform. egyház bérpalotája.

**A püspök lakása
és hivatala.**

— július 21.

(J. N. S.) A debreceni református egyház tudvalevőleg elhatározta, hogy a Hatvan-utca és Egyház-tér sarkán levő telkeire egy hatalmas palotát építtet. Három telke van itt az egyháznak. Az egyik a püspöki lakás, a másik a Nagytemplom lelkészének lakása, a harmadik a régi kántori lakás. E három egymás mellett fekvő telkekre igazán nagyszerű épületet lehet emeltetni, amely nemcsak a református egyháznak, de az egész városnak méltán díszére válik. Ezenkívül az építés előkészítésére kiküldött bizottság azt is javasolni fogja az egyháztanácsnak, hogy a ref. egyház vegye meg ehhez a három telkehez még a Hatvan-u. 3. szám alatti szomszédos telket is és így erre a négyes telkekre építkezék. Ezzel több mint egy kat. hold terület áll beépítés céljaira az egyház rendelkezése alatt.

Ennek a nagyszabású építkezésnek mi a célja?

A dolog természete szerint a város közönsége és az egyház hívei azt hiszik, hogy új otthont fognak építtetni a református püspöknek, mint a debreceni egyház egyik lelkészének és a másik lelkésznek is. Ez az elsőrendű cél. És csak másodrendű cél az, hogy az ezen felül fennmaradó úgy is elég nagy kiterjedésű területre még bérpalotát is építenek, hogy a fennmaradó felesleges területrészt az egyháza nézve előnyösen hasznosítsák.

Az építés előkészítésére az egyháztanács egy bizottságot küldött ki, mely bizottság javaslatát már nagyrésztben előkészítette. Ebben a javaslatban azonban a fenti cél elhomályosodott és eltolódott. Mert a bizottság olyan javaslatot akar előterjeszteni, amely szerint mind a négy telekre, annak több mint egy hold roppant területére kizárólag csak bérpalotát építesse az egyház. A püspök és a másik lelkész lakása és hivatala pedig innen helyeztessék el.

Ez a javaslat nem helyes. Azoknak a telkeknek hagyományos célja és rendeltetése az, hogy lakásul és hivatalul szolgáljanak két debreceni lelkésznek. Az egyháznál, mint erkölcsi testületnél ez a döntő szempont. Ettől a rendeltetéstől a jövedelmezőség szempontjából is, — még ha ezt a szempontot döntőnek vesszük is — csak akkor lehet eltérni, ha az egyház, két lelkésznek éppen úgy megfelelő két másik telket és lakást nyújt és ha erre az áthelyezésre az egyház érdekében tényleg szükség van, hogy így a bérpalota felemelhető legyen.

Ámde egyik feltétel sem forog fenn. Mert a bizottság javaslata nem megfelelő lakásokat jelöl meg a lelkészek számára. Másrészt pedig, legalább az egyik lakásnak az áttételére a terület rendkívül kiterjedése miatt a bérpalota felemelése céljából egyáltalán nincs szükség.

Az építendő bizottság azt javasolja, hogy a püspököt és a másik lelkészt is együvé, az ugynevezett konzisztoriális épületbe helyezték el, amely épületben van és maradna továbbra is a ref. egyházi hivatal is s amely udvarban mások is laktak. Ez a megoldás azonban nagyon szerencsétlen. A viszonyokkal ismerős református egyháztagok ezt a megoldási módot nem helyeslik.

Hagyományos szokás az mindenütt a világon, de különösen a magyar kálvinistáknál, hogy a lelkészeknek külön parokhiát adnak. Mindenik lelkész kap egy külön békes, nyugodt családi otthont. Debrecenben ez így volt mindig.

De különösen szükséges az, hogy a fényes, nagy debreceni egyház a modern igényeknek mindenben megfelelő, kényelmes, disztes új lakást adjon annak a lelkésznek, aki a tiszta terület kerület püspöke. A debreceni egyház természetesen ragaszkodik ahhoz, hogy Debrecen, a kálvinista Róma, mindig püspöki székhely maradjon. Hat akkor be kell rendezni egy olyan püspöki lakást és hivatalát, amely minden tekintetben méltó a mi dicső múltu egyetemes egyházunk hírnevéhez és méltóságához.

Ezt pedig csak úgy tudjuk elérni, ha az építés alá kerülő roppant telek egy részét teljesen elkülönítve, tehát külön udvarral püspöki lakásul és hivatalul építjük fel. Mert az egyházat nem helyes, nem méltányos és nem illő behelyezni egy nagyforgalmu, zajos, sokak által látogatott és háborgatott olyan udvarba, ahol az egész egyházi hivatal összpontosítva van és még azonfelül több család is lakik. Eppen így nem lehet ide helyezni a másik lelkészt sem, hanem neki is külön parokhiát kell adni vagy itt, vagy máshol, amint külön lakása és udvara van Debrecen többi négy ref. lelkészének is. Hiszen Debrecen nem világváros, ahol csak bérkaszányában lehet elszuszakolni még a parokhiákat is, se ott nem tartunk még, hogy a debreceni egyház ne tudna külön lakásokat adni az ő lelkészeinek?!

De a terület egyrésztnek e célra való elkülönítése nem gátolja a bérház felemelését sem. Legalább az egyik lelkészi lakást a püspöki hivattal együtt itt feltétlenül el lehet helyezni. Ugyis marad még ezentul annyi udvar, hogy csak győzze pénzzel bérpalotát építtetni az eklézia.

Nincs tehát itt más megoldás, mint-

hogy püspöki lakás és hivatal számára egy minden tekintetben méltó új épületet, külön elkülönített udvarral emeljenek. A többi területre azután jöjjön a bérház, ha már annyi terület nincs, hogy a másik lelkészi lakás is itt kiteljen? De ez esetben a másik lelkészi lakás számára másfele kell megfelelő, szintén külön épületet építtetni.

Mert elvégre most talán elsősorban arról van szó, hogy az egyház a régi öreg lakások helyett újat építtessen lelkészeinek. És csak másodsorban csinálnánk üzleti építkezést.

Teljesen bizunk az ügyet vezető egyházi lelkészek közismert és általánosan tisztelt élelítésében és igazságérzetében és az egyház többi előjáróinak és presbitereinek belátásában is, hogy ezt a nagyfontosságú kérdést így fogják megoldani. Mert ez biztosítja a teljes melegegedettséget és jó békességet.

412

Jegyezze jól meg e számot. Ez a „DEBRECEN” politikai napilap telefonszáma. Ha valami hírdetni valója van, hívja fel e számot.

A cifra kabát áldozatai.

Könyv a tisztek eladósodásáról.

Ujságolvasó ember tudja, hogy mennyi áldozatot követel az uniformis. A cifra ruha, amely hamis fényű palástként borul hordozójára, valami ősi átok következtében gyakran, hirtelen öszeszűkül nyakban és megfojtja a viselőjét. Az a nagy hazugság vád rendet, amelyekkel királyok édesgették magukhoz a fiatal erőt és amellyel ott tartogatták a trón tövében a lelkesedést. A katona számára külön magasztalások teremtődtek és a sok simogató hazugságból készült el a még ma is érvényben levő kodex.

Az aktuálitása ezeknek a soroknak az, hogy a katonatiszt anyagi helyzetéről és eladósodott voltáról igen okos könyv jelent meg, amely leszámol a régi hazugságokkal és hibákra figyelmeztet, amelyek ősrégiiek. „Die Verschuldung unserer Offizierkorps”, ez a címe a bátor írásnak, amely Bécsben jelent meg és katonatisztet vall szerzőjével.

Becsületes és okos dolog, hogy a könyv szerzője legelső sorban a hibás nevelésben keresi a katonatiszt rossz anyagi helyzetének az okát. Elismeri, hogy a tisztet a hideg és rideg katonai iskolákban nevelik rá az oktan és helytelen életre és az iskolában gyömmö-zölük beléje azokat a hazugságokat, amelyeknek később áldozatául esnek.

Elsősorban teljesen hamis színben tüntetik fel a foglalkozást, amelyre az ifjú készül. Glorifikálják a tiszt pályát és hazug fogalmakkal töltik tele a fiatal koponyát. Nem mondják meg, hogy a katonatiszt roppant alantas tevékenységet fejt ki, hogy egészen szerény sorban álló tisztviselője az államnak, hanem belegyurják, hogy a fényes kabát viselője kivételes valaki, nagy pozíciójú személyiség, akinek súlyos kötelezettségei vannak fényes állásával szemben.

Ezek a tanítások hozzák ferde helyzetbe a fiatal tisztet. Az impraktikus, rideg, minden önállóságot kiküszöbölő intézetekből gögösen, büszkén kerül ki a hadfi és mire föl-eszmél: elveszett. Sohase tud kimászni azokból az adósságokból, amelyekbe belekeveredett.

Föltétlenül böles beszéd. Oktalanul siránkoznak sokan, hogy a katonatiszt anyagi helyzetére rossz, állapota tarthatatlan. Nem igaz. Nem tudunk polgári pályát, amelyen tizenkilenc éves fiatalembernek olyan társadalmi pozíciója volna, mint egy hadnagynak és a polgári társadalomban sehol sem kap kezdő kétszázhusz korona fizetést, mint a

hadnagy. Csak nem szabad elhieteti a cifra ruhás emberrel, hogy neki államtitkárhoz méltóan kell élni, mert ő a disze s koronája az emberiségeknek. Meg kell vele értetni, hogy egyszerű kis hivatalnok, aki akták helyett embereket tart rendben és akinek a társadalomban nincs külön helye, mint egy segédhivatalnoknak. Hazugság és csunya lenézése a polgárságnak azt tanítani, hogy ami illik az egyszerű kishivatalnoknak, az a katonatisztnek dehonesztáló.

Folyton siránkoznak, hogy a tiszt anyagi helyzetét meg kell javítani, mert a tiszt tönkremegy az adósságban. Hát ne csináljon adósságot. Ennyi jövedelemmel nem kell, ha helyesen itéli meg, hogy kicsoda és mit engedhet meg magának. A hazugságot szüntessék meg és ne neveljék bele egy törzsörmeister, vagy egy pénzügyőr fiába, hogy mágnás és kiválasztott lény az istennek. Értessék meg a kadétskola növendékeivel, hogy minden glóriától mentes hivatalnokai az államnak és tanítsák meg őket a helyes életre.

Eltemették

a Molnár-gyerekeket

A kőbányai családi dráma szerencsétlen áldozatait, az öt Molnár-gyereket tegnap délután 3 órakor temették a törvényszéki orvostani intézet Szvetenay-utcai ravatalos terméből. Amilyen küzdelmes, nyomoruságos volt fiatal életük, olyan szép, olyan fényes volt a temetésük.

A főváros közönsége azt hitte, hogy már szerdán eltemetik a kis áldozatokat, s éppen ezért ezrével tódult ki a közönség a Szvetenay-utcai ravatalos terem elé. Hiába világosította fel a személyzet a közönséget, hogy csak másnap lesz a temetés, nem mozdult senki, ugyanarra, hogy lovasrendőroket kellett hivatni, akik azután nagynehézen szétoszlatták a temetésre összegyűlt tízezer főnyi tömeget.

A Szvetenay-utcai halottsház középű nagy ravatalos termében voltak felravatalozva a kőbányai családi dráma szerencsétlen kis áldozatai. Annyi pompát egész kis életükben mindösszevéve nem láttak, mint a mennyi most a haláluk után körülvette őket.

Világoskék drapériával van diszítve a ravatalos terem. A temetkezési vállalkozó, akinél a postaigazgatóság megrendelte a temetést, kitett magáért, hogy a kis Molnár-gyerekek temetése impozáns legyen.

A fal melett áll a ravatalos emelvény, bevonva világoskék szövettel. Fönt baldachin. Ezen az emelvényen áll egymás mellett négy koporsó. Szélről a nyolc és fél éves Lajos és a hét éves Peter koporsója, belül a Joláné és Mariskáé. A négy koporsó előtt van egy csöpp kis koporsó, a kéthónapos Anna alusza örök álmát.

Mind az öt koporsó egyforma. Jó vastag fából készült és ezüst pléhvél van bevonva. Mindegyik koporsón apró, kis egyszerű koszorú, fehér csinált virágból készítve.

A terem sarkában áll öt, kemény fából készült festetlen sirkereszt. Egyforma nagyságu valamennyi. Ott vannak rajtuk sorban a nevek. Legmeghatóbb a kis Annáé. A következő felírás van rajta:

MOLNÁR ANNUSKA
élt 2 hónapot.

Meghalt 1910 július 18-án.

Valamennyi keresztől hosszú fehér fátyol esüng alá.

A temetést a postaigazgatóság rendezte.

Résztvettek a temetésen a postai kézbesítők és altisztek testületileg és a dalárda. Zene és énekszóval kísérték a kis ártatlanokat a rákoskeresztúri temetőbe. A beszentelést a józsefvárosi plébánián végezték. Mindegyik koporsó külön fehér gyászkoosin volt elhelyezve.

Künn a rákoskeresztúri temetőben öt kis sir domborul már egymás mellett. A tragikus sorsu Molnár-gyerekek alusszák alattuk örök álmukat.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyénél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkorcskákban és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Saliye-Lipózi Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsrak. 8.

UJDONSÁGOK.

Molnár József.

★

Molnár József postai kézbesítő megölte 5 gyermekét. Magát már nem tudta megölni. A fővárosi lapok már napirendre tértek az eset felett. A posta nyilatkozott és azt mondta, hogy nem 66 korona volt a fizetése, hanem több, 100 koronán felül. Jó. Tegyük fel, hogy annyi volt. Ebből is nyomorogni kellett.

Mondani fogják, azaz mondják: Molnár Józsefnek azért nem volt oka a gyilkosságra. Más is nyomorog. Igaz. De aki nyomorog, az legtöbbször azért nyomorog, mert nem dolgozik, vagy dolgozni akar, de nincs állása, nem kap foglalkozást. Ugy-e kérem? De ez a Molnár József mint egy barom dolgozott kora reggeltől késő estig. Reggel másfél óra hosszat tartott, amíg a hivatalába ért. Villamosra nem telt neki. A városban nem lakhatott. Mert ott nem kapott, mint Kőbányán szűk konyhát és csepp szobát 270 koronáért. Meg azért sem, mert 5 gyermeke volt, akik nem tudtak volna megmaradni a négy piszkos fal között, hanem vágyódtak volna ki a gangra vagy le az udvarra, ahol a házmeszt bántotta volna a nagyobbak játszadozása vagy a kicsinyek gügyögése.

Meg lehet érteni Molnár Józsefet. Mikor beért a főpostára a hajnali időben, a város ébredő zajában, már elfáradhatott. És ráért gondolkodni kegyetlen sorsáról: arról, hogy, ha hazamegy este, ott lesz a sápadt gyenge asszony, az 5 gyerek, akik éhesek. És nem jutott eszébe, hogy elmenjen a jótékony egyesületekhez, hogy szóljon valakinek, hogy segítsenek rajta. Ezt nem tette Molnár József. De talán hiába is tette volna. Mert nem adtak volna neki, az állami alkalmazottnak. Mert nálunk, aki nem esik össze az utcán az éhségtől, aki nem veti magát a villamos elé, vagy nem ugrik a Dunába, az nem szegény. Annak nem kell segély. Annak nem jut az emberek jószívűsége által összegyűjtött sok pénzből. Annak nem nyújtják segítő kezüket a fényes dámák, akik ott vannak, amikor a főhercegnő körül kell hajlongani a garden partykon, vagy a jótékonyosság ürügye alatt a fényes toaletteket kell mutogatni.

Az ilyen esetek gondolkodóra készítik az embert. Ugye a katonatisztre vigyáz az állam. Kényszeríti, hogy ha családot alapít, hát legyen pénz, kaució. A pénzügyörnek és

egyébnek nőülési engedélyt kell kérnie. Vigyáz rá az állam. Hát mért nem vigyáz az olyan szerencsétlen postaltisztre, akiknek 5 gyermeke van?! Hiszen már a régi Róma is adóelengedésben és sok más kedvezményben részesítette a sok gyerekes családapát, amint most Franciaország teszi...

Ezek mind olyan kérdések, amelyek felébredése azt mutatja, hogy segíteni kell ezen a vonagló, ezer sebtől vérző társadalmunkon. De különösen az alsóbb osztályokon, amelyek életébe csak az olyan esetek világítanak be rettenetes bántó visszás fényvel, mint a Molnár Józsefé.

— **A király születés napja.** Augusztus 18-án Debrecen városa fényes ünnepséggel üli meg a király nyolevanadik születés napját. Reggel 3 órakor zenés nagy mise lesz a róm. kath. templomban, amelyen Gróf Ferenc prépost-plebános pontifikál. Részt vesznek ezen a város, a hatóságok és hivatalok képviselői is. Gróf Marenzi hadtestparancsnok az összes Debrecenben állomásozó katonaság bevonásával nagy katonai parádét rendez a nevezetes évforduló napján. A legénység a templom előtt az utcán áll sorfalat, mise végeztével pedig diszfelvonulás lesz a városháza előtt. Délben Gróf Ferenc prépost-plebános 300 terítékű bankettet ad a Bikában.

— **Debreceni villamos vasut.** A kereskedelemügyi miniszter a debreceni helyi vasut villamosá váó átalakításának tervét jóvá hagyta és tegnap megküldte a városi tanácsnak. Az alakítás munkálatai különben már serényen folynak. A Nagyerdőn és a Péterfián már lefektették a második sínpárt, a Hatvan-utcai részen is sorra cserélik ki a régi rozoga síneket.

— **A debreceni repülőverseny.** A tanács mai ülésén foglalkozott Németh András ajánlatával. Repülőversenyt akar rendezni Németh Debrecenben és erre engedélyt kért a várostól. Amit a szereplés színteréről eltűnt Lipscher ígért, azt Németh nemcsak ígéri, de be is tudja váltani. Érthetetlen tehát a tanács álláspontja, mikor az előtte fekvő kérelmet oly hidegen fogadta. Ugyanis csak kilátásba helyezte az engedély megadását. Mikor egy ismeretlen, soha nem látott ur kedvéért a tanács átiratot menesztett a máv-hoz kedvezményes jegyekért, s minden előzetes garancia nélkül amit kért Lipscher, az ő szép zeméért meg is adott, most pedig amikor egy kellő garanciát nyújtani tudó ember áll elő hasonló kérelemmel, akkor hidegen elzárkózik mindentől. Ide-stova husz év óta lakosa, adófizető polgára nem Debrecen városának Németh András, aki tud kellő garanciát nyújtani. Az ő személyében megbízhat a tanács, a város közönisége, az ő vállalkozása nem fog végződni oly osuf fiaskóval mint Lipscher X vagy Y uré.

— **A nagyerdei jégverem.** A városi tanács a nagyerdei jégvermet kijavítani akarta, de a mérnöki hivatal jelentése szerint, annyira rozoga állapotban van, hogy nem érdemes. A tanács úgy határozott, hogy 3600 korona költséggel újra építteti a jégvermet. Az erdőnéstert megbízta a városi tanács, hogy a verem használható faanyagát értékesítse.

— **Változás a piarista rendnél.** E cím alatt lapunk tegnapi számában tévesen irtuk, hogy Jászay Rezső dr a piarista főgimnázium igazgatójának helyét — akit Budapestre tartományfőnöki titkárnak helyeztek át — Firtinger Jakab foglalja el. Jászay Rezső dr utóda dr Lóky Béla kolozsvári piarista tanár lesz. — Firtinger Jakab tanárt

Debrecenbe helyezték át, tehát állomáshelyét foglalja el Debrecenben szeptember 1-én.

— **Mikor soroznak?** A debreceni sorozás határidejét július 25-éről tekintettel a politikai helyzetre augusztus 5-ére helyezte át.

— **A debreceni csata évfordulója.** A debreceni csata évfordulója közeledik. Debrecen városa évről-évre megünnepelte az évfordulót és pedig a főiskolai ifjuság rendezése mellett egészen a múlt évig, amikor az ifjuság nemtörődömsége miatt az ünnepet a városi tanács rendezte. Az ifjuság az idén újra fellelkesült s beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben segélyt kért az ünnep rendezéséhez. A tanács azonban, mely eddig szívesen engedte az ifjuságot szerepelni, most megtagadta a segélyt s elhatározta, hogy maga fogja rendezni az évforduló ünnepét. A program előkészítésével K. Tóth Mihály kulturtanácsnokot bízták meg.

— **Talált tárgyak.** A belvárosi kapitányság közli: Találtatott egy szalmakalap, egy kézitáska és egy zsebóra láncsal. Igazolt tulajdonosa átveheti a belv. r. kapitányságnál.

— **Dijat tűzöt ki a Triesti általános biztosító társulat** annak, vagy azoknak, kik Kohn Henrik debreceni zálogházában folyó hó 8-ról 9-re virradó éjjel elkövetett betöréssel lopásból származó tárgyak visszaszerzése, vagy a tettes kézrekerítése körül kézzel fogható nyomra vezetnek. A díj egyszáz, kétszáz, esetleg háromszáz korona.

— **Segélyek.** Sáros megye népnevelési egyletének 25 korona segélyt szavazott meg a tanács az Eperjesen építendő tanítói árva-ház költségeire, a podolini algimnázium részére 10 koronát.

— **A betegség miatt.** Sz. Szabó Sándorné hajduszoboszlói asszony ma reggel felakasztotta magát. — Mire tettét észrevették, már halott volt. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség volt, amely az asszonyt hosszabb idő óta kínozta. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Öngyilkos asszony.** Hajdudorog község esendjét ma délben feyverlövés zavarta meg. Kőkényessi Mihályné szül. Szikszay Róza bábaasszony lőtt magára a feyverből, melynek golyója az öngyilkos mellébe hatolt. Az asszonyt lakásán ápolják. Sebe halálos. Tettének oka az, hogy anyósával rossz viszonyban volt, s miatta sokat kellett szenvednie.

— **Arany Bika Mulató.** The 4 Charles zsonglór-csoport produkciót valósággal ámulatba ejtik a közönséget. Great and Good ausztráliai excentrikusok egymagukban is alkalmasak arra, hogy zsufolt házat vonzának, mert ilyen csodálatos ügyességgel megáldott művészpárt még nem látott a debreceni publikum. Aalbach estéről-estére fokozza lépszerüségét. Pompás nótáit, sláger kupléit már az egész városban halljuk. Les Bethones táncduett és a többi fényes attrakció egészítik ki az impozáns műsort. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

— **Megörült.** Hajdudorogi tudósítónk jelentése szerint ott ma délelőtt erős örütségi rohamokat észleltek Kovács László 51 éves földművesen. Mielőtt a szerencsétlen valami galibát okozhatott volna, ártalmatlanná tették. — Az előjáróság intézkedett a közkházba való beszállítás iránt.

— **Tűz a Piac-utcán.** A Piac-utca 53. számú háznál az elmúlt éjszakán úgy három óra körül tűz ütött ki. Egy gerenda ugyanis valahogyan becsuszott a kéménybe

s a koromtól meggyuladt. A tűzoltóság ki-vonult s sikerült a tüzet hamarosan lokalizálni.

— **Schmidt hírneves cirkusza** f. hó 26-án érkezük külön vonattal városunkba és még aznap tartja megnyitó előadását. A cirkusz országos hírneve náunk sem ismeretlen úgy világ atekciói, valamint a világon egyedül álló idomításai révén. Ezt a valóban nagy magyar lovarda vállalatot ajánljuk közönségünk figyelmébe, annál is inkább, mert nem amerikai reklámmal üti a nagydobot mint a többi nagy cirkusz.

— **A munkás szerencsétlensége.** Csáti Bálint vasúti munkás ma délelőtt egy malomkővet akart kihengeríteni az egyik vasúti kocsiból. — A kő véletlenül a jobb lábára esett s azt bokában kettétörtte. A mentők beszállították a kórházba.

— **A budapesti tőzsde esti zárata.** A budapesti tőzsde esti zárlatáról budapesti tudósítónk jelentése a következő: Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Tartott irányzat mellett 10.000 métermázsa került forgalomba 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek szilárdak. Idő: boros. A gabonárak következők: Buza októberre 9.52, májusra 9.78. Rozs októberre 7.10. Zab októberre 7.16. Tengeri májusra 5.54. augusztusra 0—, új tengeri májusra 5.58. Repece augusztusra 12.45.

TÁVIRATOK.

Miskolc jelöltje.

Miskolc, július 21. A Sarényi lemondása folytán megüresedett déli kerületben a Kossuth-párt Kuovik Bőát jelölte.

Pusztit a víz.

Máramarossziget, július 22. Ökörmező községben ma óriási zivatar dühöngött. A víz temérdek pusztítást vitt végbe. Több ház összeomlott. — A segélyakció megindult.

Béke a munkaadók és munkások közt.

Budapest, július 21. A budapesti vasmunkások és munkaadók közt a béke ma este helyreállott. A munkások valamennyien megkezdik a munkát.

A kis ártatlanok temetése.

Budapest, július 21. Ma délután temették el a kőbányai családi dráma áldozatait a Molnár-gyermekeket. A temetésen 30 ezer főnyi közönség vett részt. Számos szív-facsaró jelenet játszódott le. A mentők 60 esetben nyújtottak első segélyt.

Véres kardpárbaj.

Máramarossziget, július 21. Véres kardpárbaj volt ma reggel a város melletti erdőben. Koncsa György gazdatiszt és Müller János jegyző vívtak kardpárbajt, melyben Koncsa életveszélyesen megsérült. A párbaj oka kölesönös tetlegesség.

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2.sz.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat oszgnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY

A régi jó világból.

(Folytatás)

Valamint hogy a most élő ivadékok közül egy sinesen, aki másképp, mint öreg korban levőről emlékeznek rá; azonban a fiatal éveiben viselt dolgok közül, melyekről vidám jó szívvel szeret mesélni, kedvence tárgya a burkus háboru, melyben ő híres Nádasdy Fe-ene generális alatt a németet egőz (Un-kenig (München) paskolta, erről pedig, mint réges-régen történt dologról csak hiból tudnak még valamit a faluban.

De az a hosszú évsor, mintha feje fölött szállt volna el anélkül, hogy hozzá érne, olyan ép egészséges ember ő még. Szemeivel még minden írást el tud olvasni, szájának egy foghíjja sinés, a sűrűen aláomló galambfehér hajzat közül, mint levelek közül az éret pogácsalma, úgy esillámlanak ki tele, piros orcái. Csak a jobb lába, melyet egyszer egy szőtpattant kartésdarabnak a szele ütött meg, szegődött be hozzá kalendáriumnak, amennyiben az időváltozást előre megérzi; de ez is még csak annyit sem alkalmatlan-kodik neki, hogy a többi emberekkel lépést ne tarthassa.

Egy dedunokáját kivéve, kivel együtt a falu végén kis házikójában lakik, semmiféle közlelő való élő rokona nincsen a faluban. Aki voltak, mind előtte költöztek el a más-világra; de azért az ősz Galambos épen nem érzi magát idegenül az új sarjadék között, mert gyermeki tisztelettel viseltetik iránta minden lélek. Fontosabb dolgokban az ő tanácsát kéri ki és minden úgy tötének, ahogy ő jónak látja.

A vendégségben őt ültetik első helyre, ami kis kaszálója és vete-ményes földje van, azt a falubeli gazdák sorban mivelik és a megtermett életet közösen takarítják be a számára. E szives készséget pedig az emberek részéről az öreg Galambos már annyira megszokta, hogy szinte jogot tart hozzá és aki valamely munkában a sorból kimarad, arra szó-nyüképen meg tud haragudni.

Mikor az öreg a hazba bejött, akkorra Kupez Mihály már megvaesoraft volt, hanem azért még ülve maradt az asztalnál és prusz-lijja belső zsebéből a vastag bugyellárist kihuzva, egy jó esomé bankót vett ki abból és ezeket olvasgató.

(Folyt. köv.)

1910.

JULIUS.

31 nap.

Péntek

22

Mária Magdolna.

Ha ön egy koronával előfizet egy hónapra a „Debreczen”-re, folyó hó végéig ingyen kapja a lapot.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
elégendő teljes férfiruhához)	1 szelvény 10 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

ára csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppúgy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyem-kamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn. 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövetségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és figyelmes.

Grimm családi pensió

Budapest, VIII. Üllői-ut 14. sz.

Előkelő otthon egyesek és családok számára rövidebb vagy hosszabb tartózkodásra. — Központi fekvés a Kálvintértől néhány haznyi távolságban a belváros közvetlen szomszédságában, a gróf Károlyi-féle bérpalotában. Világos utcai szobák, elegáns, kényelmes berendezéssel.

Villamos közlekedés minden irányban, a ház előtt megállóhely.

Elsőrendű konyha, mérsékelt árak. — Villanyvilágítás, fürdők, lift.

Telefon 177—63.

Telefon 177—63.

Mindenben csalódhatik

az ember, csak a „Debreczen” apróhirdetéseiben nem. Bármire van szüksége, vagy bármit ajánl, hirdessen a Debreczen apróhirdetéseiben.

Donogán és Somossynál DEBRECZEN, Kistemplombazár.

~ Fürdő köpenyek. ~
Női- és férfi uszóruhák.
Tricó és Piqué paplanok.
~ Dörzs törülközők. ~

Óriási választék!!

977—1910. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságának V. 166/4. 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Albert Julia és társa részére, — akostól 84 kor. — fillér tőke, a fizetett összeg betudásával, ennek 1909 évi november hó 27. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 52 korona 16 fillér perköltség erejéig, 1910. évi június hó 20-án bíróság felül-foglalt és 1344 korona — fillérre becsült ténen és gazdasági felszerelésekből álló ingóságok **1910. évi augusztus hó 1-én, délután 3 órakor** kezdetét veendő és Új föld aiperes lakásán, Hadházi-ut 7. és Petőfi-ter 6.sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajtók javára elrendeltek.
Debrecen, 1910. évi június hó 20. án.

Olah,
bírói kiküldött.

Thurzó-Füred.

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. — Vasuti állomás Gönczibánya. 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap és tófürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, anyagcsere és más egyéb bajok ellen. — Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás. — Kitching konyha és olesó ellátás. Elő- és utóidényben 30%, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30% árengedmény. — Szobák egész idényre olesó átalány árban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos Dr. FANZLER LAJOS.

Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Speczialista

és halhólyag óvszer-különlegességekben.

Valódi francia és amerikai gyártású, eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

Óvakodjunk silány utánzatoktól!
Árak tucatonként 2—16 kor.

UJI „AUTO VAGINAL SPRAY“ UJI
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkesz-
legesség. Ára 15 kor. — Szétküldés titoktartás
mellett.

Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával
ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J. orvos-sebészeti
műszer- és
gummiáruk gyára
Budapest, 1V., Koronaherceg-utca 17.
Alapítottait 1878. Telefon 13—76.

! Új gyógyító módok !

DR. RÁCZ ÖDÖN gyógyintézete NAGYVARADON.
Szt. István Dezső-u. 7.

Gyógyfürdők, villanyozók, beléggzési ka-
marák, vizkurák. Asthma, tüdőbajok,
álmatlanság, vérszegénység, idegesség,
rheuma, hűlés, kőszvény, női bajok, szív,
gyomor, bélbajok ellen.

20 szoba olesó penzióval. Nagy por-
mentes kert, bentlakó orvos.

Kívánatra prospektus.

Telefon Bécsből!

Azért, hogy mindenkinek birto-
kában legyen a mi „Cäsar“ zseb-
öngyújtónknak, minden más rek-
lám helyett 15000 darabot most
a következő árleszállítás mellett
adjuk 1 darabot 3 K helyett,
csak 2 K, 3 drb. 450, 6 drb. 8 K,
12 drb. 14 K. Utánvétellel e
mennyiség eladása után az árak
eddigre rendes árban ismét fel-
emelkednek. A „Cäsar“ a világ
legjobb zsebgyújtója. Egy nyo-
más és azonnal tüzet kap, nincs
benne semmi Batteire! Évek
hosszu során tart, kapható

Öst.- Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen.
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyó-
tása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántal-
mak, gyomorfájás, rögzített székrekedés, májban-
talom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles háziismernek évtize-
dek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyegettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg
Moll A. védjegyet tü-
nteti fel és a Moll-féle
sosz-borszesz nevezo-
tesen, mint fájdalom-
csillapító bedörzsö-
lésiszer kőszvény, csusz
és a megfűlés egyéb
következményeinél leg-
ismertesebb népszer.

Egy önozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített
gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gon-
dozására és ápolására úgy gyermekek, mint
felntettek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle
védjeggyel van ellátva.

Fő-szötküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

os. es kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mel-
let teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan
Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni.

Déli vasuti sín

kb. 5 vagon 236 kg-os, 6.6 m. hosz-
szakban, teljesen üzemképes állapotban
K 16:50 árban % kg-ként át Budapest
eladó. Kérdezősködések „Déli vasuti sín“
jelige a att Mosse Rudolf hirdetési iro-
dájába Budapest, intézendők.

Igazi uriember

igyekszik minél kifogástalanab-
bul öltözködni, az élelmes szabó-
mester és ruhakereskedő pedig
igyekezzék hirt adni magáról,
hogy rátaláljon, aki keresi. Aki
jó szabót vagy jó megrendelőt
keres, hirdessen a **DEBRECEN**
hirdetése között s áldani fogja
azt a napot, amelyen ezt a jó
tanácsot megfogadta.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr.
Dégenfeld-ter 2. szám alatt.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémet

hogyan arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes féle Margit-Créme a főrangú
hölgyeknek is kedvenc szépítő szere, az
egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításá-
ban rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló
hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes-féle Margit-Crémet utá-
nozzák és hamisítják, tessék eredeti véd-
jeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak
ilyen készítményért vállal a készítő min-
dennemű felelősséget.

A Földes-Féle Margit-Créme ártalmatlan,
zsirtalan és vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát,
szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, rán-
cokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít.
Nemcsak az arcra, hanem a nyakra, váll
és kézfehérítésére és szépítésére is leg-
alkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi
1 korona minden gyógyszertárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:

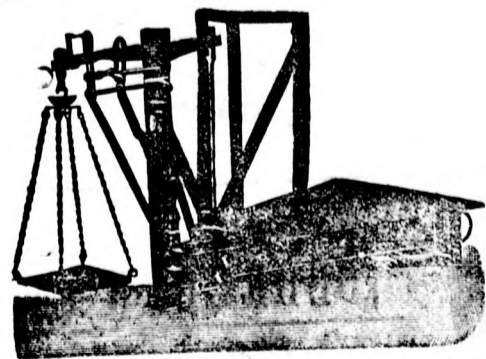
FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész
ARADON.

Kapható: Debrecenben Balázs Ödön, Grosz
Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Mihalovics
Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László,
Tóth Béla, H.-Szoboszlón Barbóc Zsigmond,
H.-bószörményben Ercsey G., gyógyszertárakban

Schember C. és Fiai

os. és kir. udvari hőmérleg- és gépgyár
Budapest, VI., Váci-körut 59.

Ajánlja legjobb minőségű
egyensúly-, lizezes-, tolosúly stb.
rendszerű és mindentéle
gazdasági mérlegeit.

Kimerítő árjegyzékkel készséggel szolgál

APRÓ HIRDETÉSEK. ▶▶
10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb ▶▶
◀◀ hirdetés 40 fillér. ▶▶

Levelezés.

Javakorabell Rómeó — Juliát keres. Leveleket a kiadó Rómeó és Julia címen továbbít.

Hölgyek! Harmincöt éves ideálisan gondolkozó, vérbeli bohém vagyok. Foglalkozásom ide köt e városhoz. Nagyon szeretném a kánikula keserveit egy bájos hölgygel megosztani, illetve ezt megédesíteni. Ha akadna egy vállalkozó hasongondolkozású hölgy, akinek a barátsága érdeknélküli, az írjon „Gentleman” jelige alatt a lap kiadóhivatalába.

Uraim! Csescének mondott 19 éves baba vagyok. Hivatalba járok, de a kivétel után volna naponta egy pár óra időm, aki ezalatt az óra alatt mulattatni akarna, az írjon „Viggyerek” jeligére a kiadóba.

Ajánlat.

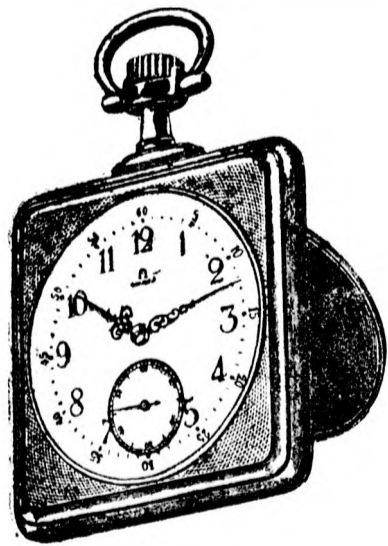
Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztalterítő, szövet- és csipke-függönyre, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi- és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor csekély havi vagy heti részletre. — Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. — Tisztelettel **KAISER SALAMON**. Hatvan-u. 2. Hatvan-u. 2. Telefon 685.

Legjobb órák és legszebb ékszerek jótállással nagyválaszték és szolid árban KURIÁN GYULA elősmert jóhírnévű órás és ékszerésznél **Piac-u. 42.** Órajavítások pontosan és jótállással készülnek.

Legdivatosabb blousok, alszoknyák, női- és gyermekköntények a legolcsóbban beszerezhetők MARTON GYULA divatüzletében **Piac-u. 9.**

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Jtt az ideje
annak,

hogya
„DEBRECEN”-ben
hirdessen.

HAMBURG-AMERIKAI LINE
Közvetlen német posta és gyorsforgószolgálat.
Személyszállítás
(kelti valamit fedélkiszasszó)
világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon

Hamburg-Newyork
Hamburg-Argentína
Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brazília
Hamburg-Afrika
Hamburg-Anglia
Hamburg-Óceánia
Hamburg-Francoeurázs

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.
A sílőcsés 13 napos „Meteor”-nak Drontheim, északi utazások, Izlandia, az északi tókra és Spitzbergára, utazások híres firtóhelyekre, Angliába, Izlandia és Skóziába.
Prospektusok ingyen és bérmentve.

Hamburg-Amerika Linie, Abtelung, Personverkehrt, Hamburg.

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelő-intézete
Budapest, VI., Teréz-körút 39. szám I. em.

16-ik iskolai év.

I. Nyilvános elemi leány- és fiúiskola.
II. Felsőbb leányiskola és továbbképző tanfolyam.
III. Internátus bennlakó és félig bennlakó leányok számára.
Előjegyzések a jövő tanévre már most elfogadtatnak.
Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld

az igazgatóság.

VIENER HERMANN

esernyő- és napernyő készítő
DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Őszi trágyázás!

Valódi

Óvakodjunk a hamisításoktól

védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi,
ha ilyen zsákban
van és eredeti ólom-
: zár van rajta :

Csak akkor valódi,
ha ilyen zsákban
van és eredeti ólom-
: zár van rajta :

Minden zsák tartalom

jelzéssel van ellátva.

KALMÁR VILMOS a Thomasphosphatfabriken,
Berlin vezérképviselője

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 49.

Nyári alkalmi vásár

Kretonok

elsőrendű minőség most 31 kr.

Selyemfényű ruhavászon,
minden színben most 39 kr.

Valódi francia Delin
a legjobb minőség most 57 kr.

Ibolya nyersselyem
ruhákra és bluzokra most 110 kr.

Csipke szövetek
tüll és guipure minőségben most 65 kr.

Madeira batisztok
gyönyörű szép mintákban most 55 krtól

Ujdonságok igen nagy és izléses választékban.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené idejét, hirdessen a „DEBRECEN” apróhirdetési között és özőnével kapja a legjobb ajánlatokat.

Ön rendel

esernyőt, napernyőt és nem gondol arra, hogy esellel drágán fizet.

Ha akar

magának hasznot hajtani, forduljon hozzám bizalommal, mielőtt szükségletét fedezi.

Nem fizet

el hiába való összeget — jó munkát — jó árut kap olcsón ha felkeres cégemet.